

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при ХОВА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
КАРДІФФСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕТРОПОЛІТАН (Велика Британія)
ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ (Грузія)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (Республіка
Польща)
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АДАМА МІЦКЕВИЧА В
ПОЗНАНІ (Республіка Польща)

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

IV Міжнародної науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

18 травня 2023 року

Харків 2023

УДК 001.891:37
НЗ4

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Скидан Я. А. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія, заступник голови ради молодих учених ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Матей Ю. Ф. – здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти соціологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна;

Чихаріна К. І. – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, викладачка кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 17 травня 2023 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 18 трав. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2023. – 244 с.

У збірнику відображено тези IV Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практикам у галузі освіти.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2023

2. Кириченко Т.В. Аналіз проблеми розвитку механізмів саморегуляції поведінки підлітків. *Scientific Journal «ScienceRise»*. 2018. № 9(50). С. 16–19.

СТОРИТЕЛІНГ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

В.А. Пилипенко

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету природничої, спеціальної та здоров'язбережувальної освіти

О.О. Пінський

кандидат педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна

Сьогодні людська спільнота все частіше приходиться до думки про цінність природничо-наукової освіти й виховання, на якому ґрунтується майбутнє нашої цивілізації. Проте проблема нещадної експлуатації природних ресурсів залишається актуальним. Саме тому питання ефективного формування екологічно-етичної культури є провідним завданням сучасної школи. Одним з новітніх підходів, які забезпечують ефективність вивчення природничих наук в учнів загальноосвітньої школи, є сторітелінг. Дослідження науковців – педагогів, методистів циклу природничих дисциплін дозволили визначити особливості використання цього напрямку.

Використання сторітелінгу під час вивчення біології передбачає застосування історій про природні явища, процеси, що допомагає учням зрозуміти та запам'ятати навчальний матеріал. Для досягнення максимального ефекту цікава сюжетна розповідь має бути підкріплена наочними матеріалами (фото- та відеоілюстрації)

Дослідження В. Іваненко виявили, що використання сторітелінгу вчителем природничих наук може допомогти учням краще розуміти такі процеси, як фотосинтез, кругообіг вуглецю та інші. Крім того, учні, які навчались за допомогою сторітелінгу, виявили значну зацікавленість у вивченні предмету [1].

За М.Ходге, використання сторітелінгу може збільшити здатність учнів до сприйняття нової інформації про природу та допомогти їм її легше засвоїти. Науковець стверджує, що сторітелінг допомагає учням покращити свої знання про екосистеми та їх взаємодії, а також зрозуміти важливість збереження природи та різноманіття видів [2].

Опитування, проведене в середовищі освітян-природознавців, показало, що більшість педагогів знайомі із поняттям сторітелінг (тільки 20% відповіли негативно) і вважають його дуже ефективним для навчального процесу. Однак формулювали основний зміст поняття досить узагальнено («кардинально новий підхід до написання тексту»), без уточнення специфічних рис, які й вирізняють цей прийом з-поміж інших. Узагальнений аналіз отриманих відповідей показав, що більшість сучасних учителів майже не використовують сторітелінг в освітньому процесі. Жоден з респондентів

не навів навіть коротко story-приклад чи інформацію, яку запам'ятали завдяки ним.

Учителі-природознавці обізнані з новими технологіями, однак їх активному впровадженню в освітній процес заважає, з одного боку, відсутність підготовлених методичних матеріалів та спеціальних практикоорієнтованих тренінгів, а з іншого, велике перевантаження та втомлюваність сучасного вчителя, що стають перешкодою у пошуку адекватних підходів.

Отже, сторітелінг може бути цікавим та змістовним методом викладання природничих наук, який сприятиме збагаченню знань учнів та розвитку їхніх навичок. Важливо, щоб вчителі використовували цей метод у комбінації з іншими методами, щоб створити максимально комфортні умови для навчання.

Список використаних джерел

1. Іваненко В. Використання технології сторітелінгу в процесі вивчення біології. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Педагогічні науки.* 2021. С. 53-57.

2. Hodge M. Storytelling: An ancient art that can enhance health communication in the modern world. *Patient Education and Counseling.* 2021. P. 1-2.

САМОТНІСТЬ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Г.Л. Побережна

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053

Психологія

С.М. Кондратюк

кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та соціальної роботи

ВСП ЗВО Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Хмельницький інститут соціальних технологій

Хмельницький, Україна

У психології вивчали проблему самотності Е. Берн, Є. Головаха, І. Кон, Г. Костюк, С. Максименко, В. Роменець, О. Титаренко. Д. Рассел, Е. Фромм, В. Франкл та інші. Особливо гостро постає проблема самотності у підлітковий вік, що обумовлено віковими особливостями. Адже звичні життєві моделі дитинства стають неефективними, а моделі дорослості ще знаходяться на етапі формування, стани самотності й усамітнення переживаються особливо глибоко. Розуміють самотність, як відчуття, яке виявляється у формі потреби бути включеним в якусь групу або бажання цього, або потреби просто бути у контакті з людьми. Самотність є комплексним відчуттям, яке пов'язує у сукупність усі втрачені внутрішнім світом особистості можливості самореалізації у соціумі.

Проблема самотності особливо загострена у старшому підлітковому віці, адже підліток відкриває для себе свій внутрішній світ, ідентифікує себе у

Мартинюк В.П., Сиско Н.М. Вольові якості у житті особистості	83
Мацькевич В.М., Ленчук Т.Л. Міжпредметні зв'язки для вибіркової дисципліни «радіологія» у підготовці магістрів за спеціальністю медицина	84
Михайлюк Н.В., Ламааши М. Особливості викладання «іноземної мови (за професійним спрямуванням)» для майбутніх бакалаврів банківської справи	86
Мільчевська С.П., Мельничук С.Л. Психологічний розвиток дошкільників	87
Ніколаєва Д.Л., Кондратюк С.М. Роль самооцінки у житті особистості	89
Парашук Р.І., Кондратюк С.М. Спілкування учнів молодших класів	90
Петровська Д.В., Кондратюк С.М. Саморегуляція у підлітковому віці	92
Пилипенко В.А., Пінський О.О. Сторітелінг як засіб формування сучасної природничої освіти в учнів загальноосвітньої школи	93
Побережна Г.Л., Кондратюк С.М. Самотність у підлітковому віці	95
Рибалка М.О., Митцева О.С. Покращення розвитку Soft skills для професійної та навчальної діяльності	96
Світлична А.С., Ємець А.А. Особливості зображення лікарів у творах української дитячої літератури	98
Сирота А.Р., Ємець А.А. Аналіз підручника з читання для учнів початкової школи Латвії	99
Соколовський А.О., Сиско Н.М. Емпатія як професійно важлива якість майбутніх психологів	101
Соланський С.С. Фортепіанні твори Клода Дебюссі в музично-педагогічному репертуарі	102
Стахова Р.Р., Кондратюк С.М. Прояв девіантної поведінки підлітків	104
Тарасенко О.М., Башкір О.І. Інтерактивне навчання як метод формування навичок командотворення в здобувачів вищої педагогічної освіти	105
Телепов С.М., Лупаренко С.Є. Принципи формування підприємницької компетентності особистості	107
Федоренко В.В., Собченко Т.М. Створення безпечного освітнього середовища в закладах вищої освіти	109
Ципіна Д.С. Принципи просвітницької діяльності вчителя музичного мистецтва	110
Цяньє Л., Лупаренко С.Є. Розвиток вищої музичної освіти в Китайській Народній Республіці: проблеми та виклики	112
Чихаріна К.І., Гавриш І.В. Інтелектуальна еліта нації як рушійна сила розвитку країни	114
Швидкий Б.О., Мельничук С.Л. Роль стресів у житті особистості	115
Секція 3. Сучасні тенденції розвитку природничих наук	117
Деменко А.В., Твердохліб Т.С. Steam-освіта як новий напрямок у викладанні природничих наук	119
Клімов М.В., Журавльова І.М. Мікрозелень як інструмент розвитку знань та кругозору школярів	119
Коптева Т.С. Сучасні межі криворізької ландшафтно-технічної системи	120
Кравченко С.Є., Ликова І.О. Еколого-освітні заходи НПП «Слобожанський»	122
Курко О.О., Бачинська Я.О. Тенденції впровадження педагогічних технологій на уроках біології в умовах сьогодення	125
Ноздрачова Д.П., Грановська Т.Я. Можливості штучного інтелекту в освітньому процесі хімії	126
Плем'яник Д.М., Ловчикова В.М., Борисенко К.В. Тенденції розвитку природничих наук на прикладі проведення наукових конференцій на базі ЗВО України	128